

«Νέος» Παιδαγωγός

Είναι σχεδόν βέβαιο ότι πολλοί θα αναζητήσουν για «νέες» λύσεις, άλλοι θα προσπαθήσουν να παίξουν διάφορους ρόλους και άλλοι να υιοθετήσουν διάφορες απόψεις και πρακτικές, ανάλογα με το τι τους ταιριάζει ως «Νέοι» Παιδαγωγοί. Ποτέ μου δεν πίστεψα στο «Νέο» Σχολείο και στο «Πρώτα, ο μαθητής» εκ των άνω, μα στα αλήθεια ποιος μπορεί άραγε να είναι αυτός ο «Νέος» Παιδαγωγός;

Θεμελιώδης αρχή είναι ότι τον νέο παιδαγωγό δεν μπορούμε να τον έχουμε εκ γενετής, ούτε μπορεί να μας τον δημιουργήσουν κάποιοι με διατάγματα ή ως δώρο. Αλλά, αναπτύσσεται μέσα από την πρακτική, παράλληλα με την πολιτική απόφαση ότι ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι εξαιρετικής σημασίας.

Η οικονομία είναι συνυφασμένη με την πολιτική, όπως και ότι η εκπαίδευση δεν είναι ουδέτερη αλλά πράξη πολιτική. Όποιος προσπαθεί να τα διαχωρίσει, φαντάζομαι, θα είναι υποστηρικτής και του ότι η πείνα των μαθητών είναι «φυσικό» φαινόμενο. Ως εκπαιδευτικοί δεν μπορούμε να αποποιηθούμε την ευθύνη για το πρόβλημα της δημοκρατίας στην κοινωνία μας. Ως εκπαιδευτικοί είμαστε πολιτικά υποκείμενα. Εμπλεκόμαστε στην πολιτική όταν διδάσκουμε. Καταλαβαίνω, επίσης, ότι κάποιοι καθώς κάνουμε πράξη μια εκπαίδευση που διεγείρει κριτικά τη συνείδηση των μαθητών, εργαζόμαστε αναγκαστικά ενάντια στους μύθους που μας αλλοιώνουν. Αυτοί οι μύθοι δεν είναι παρά μόνο η έκφραση αυτής της εξουσίας, της ιδεολογίας της. Έτσι, πρέπει να έχω τον έλεγχο του φόβου μου, να εκπαιδεύω τον φόβο μου και τον φόβο των παιδιών μας στα σχολεία, από τον οποίο τελικά γεννιέται το θάρρος μου.

Ποτέ δεν δαιμονοποίησα την τεχνολογία, ποτέ δεν φταίει το αντικείμενο, το μέσον, το εργαλείο. Το χέρι φταίει, που βαστάει το μαχαίρι. Είναι άλλο πράγμα να κόβεις ψωμί και άλλο πράγμα να κόβεις κεφάλι.

Οι παιδαγωγικές απόψεις και πρακτικές του νέου παιδαγωγού δεν πρέπει να ανεχτούν άλλο τις κάποιες μαγικές «συνταγές» ξένες πολλές φορές, προς το στόχο που δεν είναι άλλος πέρα από τον εκδημοκρατισμό του σχολείου και τον μετασχηματισμό της κοινωνίας για ένα βιώσιμο μέλλον. Για να επιτευχθεί όμως εκπαιδευτική αλλαγή –σύμφωνα με τον Δ. Γληνό– προϋπόθεση πρέπει να καταστεί η κοινωνικο-πολιτική αλλαγή.

Πριν από μερικά χρόνια είχα εύστοχα παρομοιάσει το σχολείο ως ένα ιδεολογικοπολιτικό «στρατόπεδο» με αναγκαστική θητεία 14 χρόνων, εύχομαι ο νέος, συνειδητοποιημένος παιδαγωγός να σπάσει το φραγμό αυτό και να πάψει να δίνει λευκή επιταγή για νέες άδειες οικοδόμησης στρατοπέδων. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να πάρει τα ηνία με σκοπό την κατασκευή πραγματικών, ελεύθερων, δημοκρατικών, ριζοσπαστικών σχολείων.

Θα είναι μεγάλη χαρά να βρεθούμε με τους συντάκτες, τα επιστημονικά μέλη, τους εκπαιδευτικούς στην καινοτόμο προσπάθεια του «Νέος Παιδαγωγός», σε μια τέτοια κατεύθυνση που θα μπορεί να εδραιωθεί ένα συνεκτικό πλαίσιο πάλης που θα συνδυάζει τις βασικές σύγχρονες ανάγκες στη μόρφωση και στην εργασία με τα ιδιαίτερα ζητήματα του εκπαιδευτικού χώρου.

Πάντζος Παναγιώτης

Υποψ. Διδάκτορας ΠΤΔΕ-ΑΠΘ